

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Chvaletice, okres Pardubice

9. května 148, 533 12 Chvaletice

Identifikátor školy: 600 096 301

Zřizovatel: Město Chvaletice

Adresa: U stadionu 237, 533 12 Chvaletice

Školský úřad Pardubice, Za Pasáží 657, 530 02 Pardubice

Termín konání inspekce: 3. - 6. duben 2000

Čj.	102131/00-2450
Signatura	oj2ct107

Úvodem

Základní škola je právním subjektem, sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Základní škola má v současné době 19 tříd, realizuje výchovně vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a vlastivěda v 1. - 5. ročníku

Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov. Týdenní hodinová dotace daných předmětů je v souladu s realizovaným učebním plánem vzdělávacího programu. Učivo bylo žákům předkládáno v logickém sledu v návaznosti na předcházející lekce. Ve většině hodin byly stanoveny přiměřené výukové cíle, které zohledňovaly aktuální stav třídy. Při kontrole zápisů třídních knih bylo zjištěno nedostatečné upřesnění učiva v 5. ročnících českého jazyka dle Úprav a doplňků vzdělávacího programu Základní škola, ze dne 25. srpna 1998, čj. 25 018/98-22.

Výuka je z 80% zabezpečena pedagogicky a odborně způsobilými vyučujícími. Zbývající hodiny vyučují - učitel z II. stupně, dvě učitelky dálkově studující a jedna vyučující bez odborné způsobilosti. Věková skladba pedagogických pracovníků je různorodá, čtyři učitelé jsou důchodového věku. Úroveň práce ve zhlédnutých hodinách se odvíjela od osobnosti pedagogů. Hodiny probíhaly v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Místnosti jsou vyhovující, často zařízené novým nábytkem. Ve většině z nich bylo pěkně upravené pracovní prostředí. Vybavení kabinetu je zastaralé, vyučující si proto připravují některé pomůcky sami. Žáci mají dostatečné množství učebnic a pracovních sešitů. Doplňující literatura ze školní knihovny je k dispozici v sadách pro jednotlivé třídy. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou vytvářeny. Na velké přestávky odcházeli žáci do prostoru u budovy školy.

Organizace sledovaných hodin nebyla vždy účelná, struktura hodin různě připravená.

Ke kladům zhlédnutých hodin českého jazyka patřilo střídání rozličných činností, vyvozování učiva v logických souvislostech, soutěživé a herní prvky. Kvalitně připravené tabule a různé materiály zpestřily práci žáků. Vyučující dbali na upevňování probíraného učiva, žáci byli vedeni k samostatnosti. V jedné ze tříd prvního ročníku nevyužila učitelka účelně vyučovací čas, což mělo za následek neklid žáků při výuce. V hodině byly opomenuty didaktické zásady výuky psaní.

Ve vyučovacích hodinách (4., 5. ročníky) se průběh lišil v závislosti na použitých metodách a formách. Žáci měli prostor pro vlastní iniciativu, byli aktivizováni při výkladu nového učiva. Funkční využívání učebnice při práci s textem a dalších připravených materiálů vedlo žáky k samostatnému a aktivnímu učení. Při výuce žáci nepracovali s žádnými jazykovými příručkami. Skloubení psaní se slohovým výcvikem v jedné hodině nebylo natolik promyšleno, aby odpovídalo výukovému cíli.

V hodinách vlastivědy byla realizovaná frontální výuka s řízeným rozhovorem zpestřena (v jedné hodině) pomůckami - globusy, mapy v lavicích a nástěnné mapy. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, jejich samostatná aktivita byla navozována však v malém rozsahu. Ve výuce v V. B bylo nedostatečně využíváno rozmanitých metod, využití vyučovacího času postrádalo efektivitu.

Při kontrole písemných projevů žáků byly zjištěny drobné nedostatky, které byly na místě projednány. Organizace hodin vzhledem k psychohygienickým zásadám byla různá. Ve všech

sledovaných hodinách byla výuka věcně správná.

Většina hospitovaných hodin se vyznačovala vhodnou motivací žáků. Při opakování vyučující kladli otázky zaměřené nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů a souvislostí. Pracovní atmosféra byla ovlivněna různými přístupy vyučujících k žákům. Hodnocení výkonů bylo objektivní, mělo povzbuzující charakter a patřilo k motivačním prvkům výuky. V průběhu výuky nechybělo využívání mezipředmětových vztahů, příkladů z praxe a zkušeností žáků. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti. Kontrola žákovských knížek neprokázala u všech žáků v V. B dostatečnou informovanost rodičů žáků o prospěchu v předmětu vlastivěda.

V kvalitních hodinách byl vytvářen dostatečný prostor pro diskusi, byla připouštěna různost názorů. Zejména v nižších ročnících vládla atmosféra vzájemné důvěry a spolupráce. Osobnost žáka byla respektována, dohodnutá pravidla jednání se akceptovala a dodržovala. Ne vždy byl kladen důraz na rozvoj komunikativních schopností žáků. Náznaky vzájemných konfliktů mezi žáky nebyly shledány, žáci se chovali slušně a ukázněně. Vlastní projevy pedagogů byly klidné a srozumitelné.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků, organizace, formy a metody výuky byly na dobré úrovni. Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byly velmi dobré.

Celkově byla úroveň výuky českého jazyka a vlastivědy v 1. - 5. ročníku dobrá.

Anglický jazyk ve 4.- 9. ročníku

V rámci inspekčního výkonu byla navštívena výuka na prvním i druhém stupni základní školy. Výuka je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem, ve všech třídách je anglický jazyk vyučován tři hodiny týdně. Vedení školy vychází vstříc zájmu žáků i rodičovské veřejnosti, žáci mohou navštěvovat ještě dvě hodiny týdně další cizí jazyk jako nepovinný. Učební osnovy předmětu anglický jazyk jsou rozpracovány do tematických plánů, které nemají většinou vyučující promyšleny zejména v souvislosti se vztahem obsahu učiva a termínu plnění.

Výuka je převážně organizovaná v cizím jazyce, okrajově je aplikován český jazyk, a to při objasňování gramatiky, pravopisných jevů, výslovnosti a na nižším stupni školy dle aktuální situace. Navštívená výuka byla vedena vyučujícími organizačně zdatnými, kteří byli pedagogicky způsobilí, jedna vyučující byla odborně i pedagogicky způsobilá. Tato zjištěná skutečnost neměla vliv na odbornou, věcnou správnost výuky, zasahovala jen výjimečně do oblasti fonologie, správné výslovnosti.

Výuka probíhala ve velkých kmenových učebnách, speciální jazykové učebny škola nemá. V těchto učebnách nejsou instalovány videorekordéry, televize. Žáci měli dostatek pracovního místa, subjektivně zjištěné světelné i tepelné podmínky byly vyhovující a odpovídaly psychohygienickým požadavkům, stejně jako pravidelné střídání forem i metod práce, jejichž výběr zajišťoval střídání relaxačních pasáží výuky s pasážemi náročnými na soustředění, odstraňoval monotónnost, únavu.

Pro výuku byla vyučujícími zvolena ucelená řada učebnic, které mají schvalovací doložku MŠMT ČR a zajišťují návaznost učiva mezi prvním a druhým stupněm, takže nedochází k duplicitě učiva. Kromě základní řady učebnic slouží pro výuku i dvojjazyčné slovníky frekventovaných slov, odborné příručky, dvě videokazety, reálie, nástěnné gramatické tabule, mapy. Vzhledem k tomu, že se anglický jazyk stává dominantním jazykem školy, věnovala tato v kalendářním roce 1999 na nákup učebních pomůcek do anglického jazyka z částky 14 378 korun celkem 5 417 korun, což představuje jednu třetinu nákladů na všechny učební pomůcky vůbec. Všichni vyučující mají k dispozici radiomagnetofon. Výukové jazykové programy škola

dosud nezakoupila, neboť učebna výpočetní techniky není dostatečně vybavena inovovanou technikou.

Kladem výuky bylo upevňování učiva jak mluvením, tak čtením, psaním či poslechem. Při výuce převládala metoda gramaticko-překladová zaměřená na nácvik gramatických struktur formou ústních cvičení, písemných cvičení, formou definic, nebo formou soutěživých her posilujících paměť. Žáci dostávali možnost participovat na utváření gramatických pravidel prostřednictvím indukce jednotlivých příkladů, a tak definovat pravidlo. Oporou k této práci byla názornost pomůcek, využívání magnetické tabule. Byly dodržovány základní didaktické zásady. Na nižším stupni v rámci přiměřených cílů k aktuálnímu stavu tříd byl kladen důraz na základní slovní zásobu, která byla procvičována i formou her (slovní fotbal, bingo), memorováním. Relaxačně působilo zařazování písní a pohybových her s anglickými povely. Jako pozitivní zjištění zaznamenala inspekce důslednou kontrolu a opravu písemného projevu žáků jak v sešitech školních či pracovních, domácích i jednotlivých testů. Téměř ve všech třídách byli žáci při výuce aktivní, projevovali velmi dobré jazykové znalosti.

Nedostatkem výuky byla menší snaha vyučujících aplikovat komunikativní metodu, takže žáci neměli příležitost k samostatnému souvislému projevu. Řečová pohotovost žáků byla omezena na frazeologii běžného společenského styku, aplikaci ojedinělých dialogů, či na statický popis obrázků. Rozvoj komunikativních dovedností byl v některých třídách vyššího stupně opomíjen. Méně často byl zařazován poslech rodilých mluvčích. Rovněž jako nedostatek výuky se jevila absence moderních technologií při výuce cizích jazyků, jako užití audiovizuální metody a výukových jazykových programů ve výpočetní technice.

Žáci mají dostatek známek jako podklad ke klasifikaci a způsob známkování má motivující dopad. V době inspekční činnosti byli žáci zkoušeni a hodnoceni jen ojediněle, zkoušení mělo frontální charakter a žáci při něm nebyli slovně hodnoceni. Chyby žáků byly bezprostředně korigovány, zpětnovazebně prověřeny. Vyučující se snažili opravovat nesprávnou výslovnost zejména v počátečním stádiu výcviku jazyka.

Atmosféra výuky byla pracovní, vstřícná, učitelé komunikovali s žáky přátelsky jak verbálními, tak neverbálními prostředky.

Plánování a příprava výuky byly velmi dobré. Personální a materiální podmínky výuky byly hodnoceny jako dobré, v této oblasti jsou ještě rezervy. Psychohygienické podmínky, oblast organizování, forem a metod výuky, interakce a komunikace byly velmi dobré. Oblast motivace a hodnocení byla dobrá.

Celkově byla výuka anglického jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk ve 4. - 9. ročníku

Tříhodinová týdenní dotace v německém jazyce odpovídá schváleným učebním plánům. V tematických plánech si vyučující rovnoměrně rozvrhla učivo, které je v osnovách uvedené pouze v souhrnu, do jednotlivých ročníků. Tematické plány na sebe navazují, učivo jednotlivých ročníků je dobře provázáno. Ve všech čtyřech sledovaných hodinách vyučovala jedna vyučující, která je jedinou němčinářkou na škole.

Německý jazyk je na škole vyučován kvalifikovaně, vyučující splňuje podmínku úplné pedagogické způsobilosti pro ZŠ. Uvedenou skutečnost je ale nutno doplnit o zásadní zjištění, že v reálných podmínkách výuky svoji odbornost uplatňuje ve značně omezené míře. Všechny sledované hodiny byly totiž s výjimkou několika německy formulovaných pokynů vedeny pouze v češtině. Výuka byla realizována v kmenových učebnách, které neposkytují dostatek podnětů a ztěžují případné využívání pomůcek, obrazového materiálu i didaktické techniky. Specializovaná učebna pro německý jazyk na škole není. Psychohygienické podmínky, za

kterých sledované hodiny probíhaly, byly zejména u mladších žáků negativně ovlivněny velmi autoritativním, strohým a neosobním přístupem, který vyučující k žákům uplatňovala.

Struktura sledovaných hodin postrádala nápaditost, charakteristická byla „akademická“, dnes už spíše zastaralá organizace výuky (na začátku hodiny zkoušen žák u tabule ze slovní zásoby, dále frontální orientační opakování převážně gramatiky atd.). Z hlediska obsahu a organizace hodin převažovalo gramaticko-překladevé pojetí. Komunikativní kompetence, která je hlavním cílem jazykové výuky, nebyla sledována dostatečně důsledně. Hodiny působily jednotvárným dojmem, byly chudé na použité metody a formy, didaktická technika nebyla využívána ani v jedné ze sledovaných hodin. Pomůcky a obrazové materiály byly uplatňovány ve velmi omezené míře. Příčinu některých z uvedených negativních jevů lze spatřovat především v neexistenci odborné učebny na škole. Z hlediska věcné správnosti byly hodiny bez nedostatků.

Při sledování hodin nebylo zaznamenáno dostatečné motivování ze strany vyučující. Z hospitovaných hodin je zřejmé, že vyučující motivační aspekt a jeho roli ve výuce zjevně podceňuje. Při klasifikaci byla vyučující velmi náročná, v některých třídách až nepřiměřeně (v 1. pololetí osm nedostatečných z německého jazyka v devatenáctičlenné skupině).

S žáky bylo komunikováno velmi strohým a nekompromisním způsobem, což mohlo mít, zejména na mladší žáky, demotivující dopad.

Plánování a příprava výuky v německém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré. Podmínky výuky byly hodnoceny jako dobré. Organizace, metody a formy výuky byly hodnoceny jako ještě vyhovující. Motivace a hodnocení jako ještě vyhovující. Interakce a komunikace byly hodnoceny jako ještě vyhovující.

Celkově byla kvalita výuky německého jazyka hodnocena jako ještě vyhovující.

Český jazyk a literatura v 6. - 9. ročníku

Týdenní časová dotace výuky českého jazyka a literatury je v souladu s deklarovaným učebním plánem. Učební osnovy vzdělávacího programu jsou obsaženy v tematických plánech vyučujících. Posloupnost a vymezení časového prostoru pro jednotlivé okruhy učiva jsou přiměřené. V plánech vyučujících nejsou zachyceny případné redukce učiva pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (dále jen VPU). Hospitované hodiny byly učiteli organizačně promyšlené a připravené.

Vedení školy plně využívá odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících. Výuku českého jazyka na II. stupni ZŠ zajišťují tři učitelé s delší pedagogickou praxí a 100 % způsobilostí. Výuka probíhala v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Jejich estetická úroveň dosahuje průměrných kvalit, přímo k výuce se ve třídách učební pomůcky nacházejí jen ojediněle. Základem výuky jsou učebnice doporučené MŠMT. Fond učebních pomůcek a odborné literatury je průměrné úrovně, je žádoucí dle finanční situace školy přistoupit k inovaci (např. Pravidla českého pravopisu) a postupnému rozšiřování kabinetu. Ve výuce vyjma využití slovníků spisovné češtiny ČŠI nezaznamenala zařazení forem práce s učebními pomůckami. Dle sdělení jedné z vyučujících jsou některé vyučovací hodiny, zejména literární výchovy, dislokovány do odborné pracovny v suterénních prostorách školy. Pracovna je zařízena audio a videotechnikou, flexibilním nábytkem a vybavena pomůckami zejména k dramatické výchově. Působí velmi příjemně a podnětně.

V hospitovaných hodinách nevytvořili vyučující zcela optimální podmínky pro uplatnění psychohygienických zásad. Vzdělávací proces byl veden běžným frontálním způsobem bez zařazení relaxačních částí, z velké části žáci neustále setrvali ve svých lavicích. Na správné sezení žáků nebylo upozorněno, přestože část žáků místy setrvala v poloze zcela

nevyhovující zdravému vývoji.

Všichni vyučující organizačně zvládli vedení hospitovaných hodin. V některých případech došlo k velmi dobré úvodní motivaci žáků a zdůraznění návaznosti na již známé poznatky a zkušenosti žáků. V hodině slohového výcviku vhodnou formou prolínalo učivo mluvnické. Vyučující v hodinách literatury využili regionálních poznatků a obohatili výklad nové látky. Didaktická technika nebyla do sledovaných hodin zařazena. V rámci názornosti a vizuálního vnímání poznatků nebyla využívána tabule v dostatečné míře. Efektivita výuky kolísala, byly zaznamenány i delší časové prodlevy na úkor klidného zakončení hodiny se shrnutím a hodnocením práce žáků. V některých částech hodin se objevily delší monology vyučujících, což vedlo k pasivitě žáků a neposkytovalo jim dostatek prostoru pro uplatnění vlastních vědomostí a názorů. Žáci s VPU plnili z převážné části všechny úkoly kladené na celou třídu. Jen zřídka a u některých vyučujících bylo zaznamenáno odlišné pojetí forem výuky (např. místo diktovaného textu cvičení doplňovací).

Motivační složka výuky ve většině hodin nechyběla, bylo rovněž využito životních zkušeností žáků. V opakování a zkoušení učiva byla zřejmá návaznost na již probrané učivo a případné nadstandardní znalosti žáků. Učitelé si průběžně u žáků ověřovali pochopení zadávaných úkolů. Hodnocení žáků probíhá běžnou číselnou formou, pouze v některých případech u žáků s VPU a po dohodě s rodiči škola přistoupila k hodnocení slovním. Na základě analýzy žákovských knížek a sešitů žáků bylo konstatováno, že učitelé průběžně žáky hodnotí.

V hospitovaných hodinách byla zaznamenána atmosféra vzájemné důvěry mezi žáky a vyučujícími. Dominantní formou výuky byl řízený rozhovor se žáky. Žáci jsou vedeni k rozvoji slovní zásoby a ke zvyšování úrovně svých komunikativních dovedností.

Materiální a personální podmínky byly dobré. Plánování a příprava učitelů, organizace, formy a metody práce, motivace a hodnocení žáků, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byly velmi dobré.

Výuka českého jazyka a literatury byla celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Matematika, fyzika a chemie v 6. - 9. ročníku

Realizace učebního plánu ve sledovaných předmětech je v souladu se vzdělávacím programem. Učební osnovy vzdělávacího programu jsou rozpracované v tematických plánech vyučujících výše uvedených předmětů. Posloupnost a časové dotace pro jednotlivé učební celky jsou pedagogy v tematických plánech zpracovány pro podmínky školy. Příprava pedagogů na jednotlivé vyučovací jednotky byla velmi dobrá. Jednotlivé vyučovací hodiny měly stanoveny cíle a obsah vycházející z tematických plánů. Cíle byly plněny v souladu se zásadou soustavnosti a s přihlédnutím na aktuální podmínky ve třídě.

Ve škole není dostatečný počet učitelů s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku matematiky, fyziky a chemie. Tento handicap výuku ovlivňoval v době konání inspekce jen částečně. Kvalita výuky závisela na spolupráci a předávání zkušeností mezi pedagogy s odbornou způsobilostí a bez odborné způsobilosti. Výuka matematiky probíhá ve třídách, které odpovídají psychohygienickým zásadám. Fyzika i chemie se vyučují v odborné pracovně, ve které by v dohledné době měla být provedena generální oprava rozvodů do žákovských stolků. V kabinetu fyziky jsou učební pomůcky v dostatečném množství pro plnění přijatého vzdělávacího programu, konání demonstračních, skupinových a frontálních experimentů i laboratorních prací. Pomůcky jsou pravidelně využívány, udržovány a doplňovány novými, moderními, velmi kvalitními a účelnými (není častým jevem v základních školách). V kabinetu chemie jsou též učební pomůcky v takové míře, že odpovídají požadavkům deklarovaného vzdělávacího programu. Didaktická technika je funkčně využívána. Žáci mají vždy učební texty

vyučovaného předmětu. Budovaná videotéka má postačující množství titulů.

Struktura vyučovacích hodin většinou odpovídala věkovým zvláštěnostem žáků, formy a metody práce byly zpravidla rozmanité a vhodně střídány. Vyučovací čas byl efektivně využíván, spád hodin odpovídal možnostem a schopnostem žáků. Organizace výuky hodin, kde to bylo možné v souvislosti s obsahem učiva (zejména v matematice), umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Odbornou terminologii vyučující vhodně používali a od žáků vyžadovali. Někteří vyučující se při svém vyjadřování dopouštěli drobných odborných nepřesností, které výrazněji neovlivnily kvalitu výuky. Obsah učiva vždy navazoval na procvičené vědomosti s přihlédnutím k tomu, pro jakou další vědomost či dovednost se vytvářejí předpoklady. Žáci získávali znalosti a dovednosti v žádoucím obsahu, rozsahu i tempu. Zápisy a náčrty prováděné vyučujícími na tabuli byly přehledné. V hodinách fyziky žáci sledovali demonstrační experimenty. Ve fyzice i chemii jsou žáci vedeni k vyhledávání a zpracování informací, je využíváno žákovských zkušeností. Laboratorní práce žáci provádějí. Kvalita zápisů v žákovských sešitech je rozdílná v různých třídách, souvisí s tím, zda sešity učitelé kontrolují. Množství informací v žákovských knížkách pro rodiče o průběhu vzdělávání v jednotlivých předmětech někdy neodpovídá charakterům jednotlivých předmětů, ale závisí na rozhodnutí učitelů. Domácí úkoly jsou zadávány účelně a v přiměřeném množství. Organizace hodin byla různě kvalitní u jednotlivých učitelů, měnění forem a metod práce odpovídalo psychohygienickým požadavkům. Absentovaly tělovýchovné chvílky.

Při zahájení vyučovací jednotky většinou nebyl žákům oznámen cíl hodiny. Výklad vždy vycházel ze znalostí a dovedností žáků, z jejich prověřování či doplňování. Vyučujícím šlo o to, aby žáci pochopili vztahy a souvislosti a uměli aplikovat učivo. Hodnocení vědomostí žáků mělo pozitivně motivační charakter, bylo objektivní, spravedlivé, učiteli zdůvodněné. Ve čtvrtletních pracích z matematiky byly hodnoceny matematické operace, které žáci ovládají, nebyli hodnoceni za to, co neumí. Při orientačním zjišťování znalostí a dovedností žáků učitelé většinou pochvalou pozitivně motivovali žáky s přihlédnutím na jejich individuální dispozice. V závěru hodin většinou bylo zpravidla provedeno shrnutí učiva a hodnocení výkonu žáků.

V hodinách panovala atmosféra vzájemného respektu, spolupráce, tolerance a důvěry mezi žáky a vyučujícími i žáky navzájem. Výjimka byla v 9. třídách, kde neukáznění jednotlivci narušovali průběh vyučování, negativně ovlivňovali soustředěnost spolužáků. Učitelé se snažili vytvářet pro žáky klidné, nestresující prostředí. Interakce a komunikace pedagog – žák byla na dobré úrovni. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla kultivovaná, pro žáky byli svým vystupováním pozitivními vzory.

Plánování a příprava učitelů na vyučování byly velmi dobré. Materiální a personální podmínky byly celkově (i přes chybějící odbornost a dokonce i pedagogickou způsobilost) dobré. Organizace výuky, použité formy a metody práce, motivace a způsob hodnocení žáků i úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy ve sledovaných vyučovacích předmětech byly dobré.

Průběh a kvalita vzdělávání v matematice, fyzice a chemii dosahovala v době inspekce celkově průměrné úrovně, byla dobrá.

Hodnocení kvality vzdělání ve sledovaných předmětech

Na základě všech zhlédnutých vyučovacích hodin bylo zjištěno, že celková kvalita vzdělávání v hodnocených předmětech byla dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepční záměr rozvoje vychází z reálných podmínek školy a zpracovaného dokumentu

„Koncepce, profilace školy“. Prvořadým úkolem vedení školy je stabilizace pedagogického sboru. Vzhledem k umístění školy na okraji okresu je velmi obtížné získat kvalitní pedagogy. Dojíždění z Pardubic, malý zájem o přestěhování jsou objektivními důvody obtížného a pomalého řešení výše zmíněné priority. S rozhodujícími koncepčními záměry a cíli jsou zaměstnanci seznamováni.

Plánování je systematické a vychází ze zpracovaného „Rámcového plánu práce a organizace školního roku“. Stěžejní pro plánování jsou plány měsíční. Plány jsou vedením školy průběžně sledovány, analyzovány a vyhodnocovány. K této činnosti jsou využívány pedagogické a provozní porady. Na plánování se podílí i pracovníci školy. Zpětná vazba je převážně funkční.

Učební plány ve sledovaných předmětech jsou plněny. Jednotlivé učební osnovy jsou rozpracovány v tématických plánech různé kvalitativní úrovně.

V rámci realizovaného vzdělávacího programu škola nabízí povinně volitelné předměty:

7. ročník - základy administrativy, dramatická výchova,

8. ročník - cvičení z matematiky, cvičení z českého jazyka, seminář a praktika z přírodopisu,

9. ročník cvičení z matematiky, cvičení z českého jazyka, informatika.

Individuální nabídka dalších vzdělávacích aktivit jsou rozšířena velkým počtem zájmových kroužků (14).

Organizace řízení školy vychází z řady organizačních norem vztahujících se k jednotlivým oblastem (např., organizační schéma, řád školy, pracovní náplně jednotlivých zaměstnanců, organizační řády školy, rámcový plán práce a organizace školního roku, Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení). Tyto vnitřní normy postihují všechny rozhodující oblasti.

Organizační struktura školy je stanovena, pracovníci znají své povinnosti a práva. Kompetence některých řídicích pracovníků jsou stanoveny formálně (zástupce ředitelky), nejsou zcela plněny. Ředitelka využívá své poradní orgány. Jedná se především o předmětové komise, pedagogické rady, porady vedení se zástupcem ředitelky a ekonomkou školy. V organizaci školního roku jsou stanoveny úkoly metodických orgánů, mimo jiné „...koordinují práci na svém úseku, metodicky sjednocují klasifikaci...“. Vzhledem ke zjištěným nedostatkům v hospitovaných hodinách německého jazyka (viz bod průběh vzdělávání v německém jazyce), však nebyla realizace všech těchto úkolů zajištěna. Ze zápisů z pedagogických rad nevypluly účinné kroky vedení školy k nápravě stávajícího problému. Z uvedeného je zřejmé, že činnost některých poradních orgánů není zcela funkční.

Informační systém ve škole je propracován. Informace jsou předávány na pedagogických poradách a vyvěšeny na informační tabuli ve sborovně školy. Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích jsou zabezpečeny před zneužitím. Škola poskytuje včas potřebné informace rodičům - třídní schůzky (4 x ročně), individuální konzultace, využití místního rozhlasu a Chvaletického zpravodajství. Začátek školního roku je veřejně zahájen v kulturním domě, kde jsou všichni přítomní seznámeni se základními informacemi o činnosti školy. Škola se prezentuje různými vystoupeními, školní akademií, práce žáků školy zdobí interiér Kulturního domu ve Chvaleticích.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v intencích zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, v přehledném a stručném provedení.

Ředitelka školy uplatňuje velmi demokratický styl vedení pracovníků. Spolupráce s nejbližším pracovníkem, zástupcem ředitelky, je nevyvážená, veškerá váha zodpovědnosti a pracovního

vytížení zůstává na ředitelce školy. Přesto je operativní řízení školy funkční, navazuje na plánování a kontrolu výchovně vzdělávací činnosti.

V rámci možností jsou vytvářeny podmínky pro uplatnění iniciativy pracovníků a jejich další rozvoj. Vedení školy v odpovídající míře využívá pedagogickou a odbornou způsobilost pedagogů pro výuku a zájmovou činnost, má zájem na dalším vzdělávání a odborném růstu. Účast na vzdělávacích akcích je však omezena finančními možnostmi a zabezpečením provozu školy. Pedagogové využívají nabídky z Pedagogického centra v Hradci Králové, ale i Služby škole v Pardubicích. Začínajícím učitelům se věnují zkušení pedagogové. K učitelům s malou pedagogickou praxí byla zaměřena kontrolní a hospitační činnost, metodická pomoc byla z větší části opomenuta.

Hodnocení pracovníků je založeno na jejich dobré znalosti. Výše osobního hodnocení je rozlišena podle kvality výuky, množství dalších aktivit a iniciativního přístupu k plnění úkolů. Hodnocení je diferencované a může splňovat i funkci motivační. Dokument Kritéria pro přiznávání osobních příplatků je pracovníkům znám. Další práce nad rámec běžných povinností je zohledňována mimořádnými odměnami. Systém pravidelného sebehodnocení školy zaveden není.

Ředitelka školy respektuje základní principy kontrolní činnosti a kontrola jednotlivých oblastí je obvykle prováděna. Kontrolní činnost v různých oblastech je definována pracovní náplní jednotlivých pracovníků a je součástí písemně zpracovaného plánu kontrolní činnosti. Výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci.

K základním prvkům kontrolní činnosti v oblasti výchovně vzdělávací patří pravidelné kontroly dodržování pracovního řádu, plnění učebních osnov, vypracování tematických plánů, školních písemností, plnění organizačního řádu. Nejdůležitější prioritou ředitelky v oblasti kontroly je vyhodnocování výchovně vzdělávacího procesu. Z hospitací jsou prováděny písemné záznamy s klady a zápory výuky, navazující rozhovor s vyučujícím slouží k motivaci a zlepšení jejich práce. Přesto vedení školy unikly některé informace, např. včasné usměrňování nevhodné metodiky.

Učitelé vytvořili srovnávací prověrky z českého jazyka a matematiky a dalších předmětů na prvním a druhém stupni, v devátém ročníku test ze všeobecných znalostí. Vyhodnocování výsledků a jejich využití je v začátcích, přesto jsou prvním krokem v oblasti využívání evaluačních nástrojů pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

Hodnocení kvality řízení

Plánování byla vzhledem k podmínkám školy velmi dobrá. Oblast organizování vzdělávacího a výchovného procesu a provozu školy byla hodnocena jako dobrá. Vedení a motivování pracovníků byly dobré. Oblast kontroly a kontrolních mechanismů byla dobrá.

Celkově byla kvalita řízení školy hodnocena stupněm dobrý.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- **Výchovné poradenství** je ve škole zajištěno zkušenou učitelkou II. stupně se způsobilostí k této práci. Pracuje dle vedením stanovených kompetencí a povinností. Řeší otázky spojené s volbou povolání vycházejících žáků, jedná s jejich rodiči a příslušnými institucemi. Organizuje exkurze a návštěvy středních škol při příležitosti dnů otevřených

dveří. Druhou velkou oblastí činnosti je integrace zdravotně postižených žáků. Celkem je evidováno 49 žáků. Žáci s VPU jsou v individuální péči dyslektických asistentek. Žáci s vadami řeči jsou individuálně vedeni v reedukačních činnostech. Integrace je realizována v intencích metodického pokynu MŠMT čj. 16138/98-24. V problematice individuálních vzdělávacích programů bylo doporučeno zaměřit pozornost na konkrétní předmět, do kterého se porucha promítá, tj. přiměřeně redukovat učební osnovy předmětu. Stávající individuální plány jsou orientovány zejména na práci dyslektických asistentek se žáky.

Výchovná poradkyně zajišťuje potřebný kontakt s PPP a dalšími subjekty dle potřeby školy, úzce spolupracuje s vedením školy a jednotlivými vyučujícími.

Výchovné poradenství hodnoceno velmi dobře.

Věková skladba pedagogických pracovníků

	Do 35 let	35 - 45 let	45 - 55 let	55 - důch.věk	důchod.věk
Počet	6	7	10	1	4

Personální podmínky výuky

- Celkový počet pedagogů: 28
- z toho žen 21
- s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí 23
- s odbornou způsobilostí 1
- s pedagogickou 4

Dotazník pro rodiče

- Žákům ve 4. - 8. ročníku bylo rozdáno 101 dotazníků pro rodiče, vráceno a vyplněno 74 dotazníků. Rodiče se nejvíce zaměřili na zlepšení kvality výuky v německém jazyce.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina čj. 1122/94, první dodatek čj. 1184/95, druhý dodatek ke dni 1. červenci 1999.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 1331/99.
- Plán práce a organizace školy pro školní rok 1999/2000.
- Koncepce, profilace školy.
- Dotazníky pro rodiče (výběr 4., 5., 6., 7., 8. ročník).
- Měsíční plány.
- Zápisové sešity metodických orgánů.
- Řád školy.
- Výroční zpráva 1998/1999.
- Organizační řády školy.
- Organizační schéma ZŠ.
- Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení.

- Pracovní náplně pracovníků školy.
- Výběr personální dokumentace.
- Zápisy z pedagogických rad.
- Přehled o vzdělávání pedagogických pracovníků školy.
- Plán kontrolní činnosti.
- Přehled hospitací, písemné záznamy vedení školy.
- Osobní dokumentace zdravotně postižených žáků.
- Přehled činnosti výchovné poradkyně.
- Výkaz o škole k 30. září 1999.
- Třídní knihy hospitovaných tříd.
- Tematické plány učitelů hospitovaných předmětů.
- Čtvrtletní práce z matematiky (6. – 9. ročník).
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek v hospitovaných třídách.
- Hospitační záznamy školní inspektorů.
- Vzdělávací program Základní škola čj. 16842/96-2.
- Klasifikační archy, klasifikační zápisníky vyučujících anglického jazyka.
- Katalogové listy 8. tříd.
- Písemné práce, písemné testy z jazyka anglického.
- Inventarizační kniha cizích jazyků.
- Kritéria pro přiznávání osobních příplatků.
- Použití finančních prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků za rok 1999.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- nabídka aktivit pro volný čas - zájmové kroužky

Negativa:

- slabší místa v oblasti práce některých poradních orgánů ředitelky

Na základě zjištěných skutečností z inspektovaných oblastí vyplývá, že kvalita vzdělávací činnosti a řízení školy byly v souhrnu dobré.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečlová v. r.
Členové týmu	Mgr. Eva Škodová	E. Škodová v. r.
Členové týmu	Mgr. Vladimír Tomek	V. Tomek v. r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Zelenková	Z. Zelenková v. r.
Členové týmu	Mgr. Dana Janulíková	D. Janulíková v. r.

V Pardubicích dne 2. května 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. května 2000

Razítko

Mgr. Jaroslava Burešová

.J. Burešová v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	20-06-08	102 201/00-2450
Zřizovatel	20-06-08	102 209/00-2450

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
20-05-30		Připomínky ŘŠ nebyly.